

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego – POZYTYWIZM *NOWE Ponad słowami*

zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* **klasa 2 część 2..** Wymagania przejrzano i dostosowano do nauki w Technikum nr 4 w Rybniku. Wymagania są rozpisane na jednostki

materiał obligatoryjny

☐ materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
1. i 2. Piękna epoka pary i elektryczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe pozytywizmu polskiego • opisać przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w okresie pozytywizmu	• wskazać przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • omówić hasła pozytywizmu polskiego	• wyjaśnić pojęcia związane ze światopoglądem pozytywistycznym • wyjaśnić różnicę między funkcjonowaniem terminu „pozytywizm” w Europie a w Polsce • porównać pozytywizm polski i europejski	• wyjaśnić, w jaki sposób przemiany cywilizacyjne wpłynęły na specyfikę epoki • dokonać analizy roli powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• omówić rolę prasy w drugiej połowie XIX wieku • przedstawić rozwój prasy na ziemiach polskich i omówić jego rolę
3. Filozofia pozytywna	• wymienić najważniejszych filozofów z epoki pozytywizmu	• scharakteryzować polską filozofię pozytywistyczną • wymienić i omówić najważniejsze terminy	• wymienić i omówić założenia filozofii Auguste’a Comte’a	• wyjaśnić istotę filozofii pozytywnej	• podjąć dyskusję na temat aktualności założeń filozofii pozytywnej

		związane z filozofią okresu pozytywizmu			
4. i 5. Sztuka epoki pozytywizmu	- wymienić najważniejszych twórców i dzieła z drugiej połowy XIX wieku - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>realizm</i>, <i>akademizm</i>, <i>naturalizm</i>, <i>malarstwo historyczne</i>	omówić na wybranym przykładzie istotę realizmu	omówić architekturę z drugiej połowy XIX wieku	wyjaśnić przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce	- dokonać analizy dzieła sztuki na podstawie podanych kryteriów *wyjaśnić znaczenie terminu: <i>eklektyzm</i> *omówić cechy architektury eklektycznej na wybranym przykładzie
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	- wymienić gatunki literackie popularne w pozytywizmie - zdefiniować gatunki literackie popularne w pozytywizmie	scharakteryzować założenia poezji pozytywistycznej w kontekście poprzedniej epoki	- omówić służebną rolę powieści tendencyjnej - omówić różnice problemowe pomiędzy romantyzmem a pozytywizmem	analizować przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	dokonać analizy przyczyn popularności gatunków epickich w okresie pozytywizmu
7. Wprowadzenie do analizy <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	- przedstawić sylwetkę Bolesława Prusa - prezentować świat przedstawiony utworu	przedstawić genezę <i>Lalki</i> w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	wyjaśnić cel specyficznej kompozycji utworu	przedstawić konteksty: historyczny i społeczny towarzyszące powstaniu utworu	wymienić elementy świadczące o nowatorstwie utworu
8. i 9. Stanisław Wokulski – bohater niejednoznaczny (lektura obowiązkowa)	- przedstawić życiorys Stanisława Wokulskiego - podać przykłady wypowiedzi różnych bohaterów utworu na temat Wokulskiego - przedstawić	- wskazać różnice między relacjonowaniem biografii bohatera przez radcę Węgrowicza, Ignacego Rzeckiego i doktora Szumana - określić funkcję	- określić, jakie cechy osobowości bohatera stały się widoczne dzięki jego miłości do Izabeli Łęckiej - omówić relację między Wokulskim a Rzeckim - omówić konflikty	- wyjaśnić, jakie znaczenie dla kreacji głównego bohatera ma jego pobyt w Paryżu - omówić funkcję otwartego zakończenia powieści w kontekście	określić funkcję mowy pozornie zależnej w kreacji bohatera

	przemyslenia Wokulskiego na swój temat	rozbieżności opinii na temat bohatera • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohatera	wewnętrzne Wokulskiego	kreacji głównego bohatera	
10. Perspektywa starego subiekta – kreacja Ignacego Rzeckiego i jego funkcja w powieści (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować biografię Ignacego Rzeckiego	• omówić relacje pomiędzy Ignacym Rzeckim a Stanisławem Wokulskim • wskazać cechy idealizmu Ignacego Rzeckiego	• omówić funkcję Pamiętnika Starego Subiekta w kompozycji utworu • wskazać elementy światopoglądu romantycznego charakterystyczne dla bohatera	• omówić funkcję powstania na Węgrzech w biografii Rzeckiego • interpretować słowa <i>non omnismoriar</i> w odniesieniu do bohatera	• omówić znaczenie snów Rzeckiego
11. Panna z towarzystwa – obrona Izabeli Łęckiej (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • określić rodzaj narracji	• omówić sposób, w jaki Izabela Łęcka postrzega samą siebie • wyjaśnić, dlaczego prezesowa Zasławska nazywa kobiety, takie jak Izabela, „lalkami” • przedstawić czynniki, które ukształtowały Izabelę	• omówić funkcję narracji w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • zinterpretować legendę o uśpionej pannie na dnie potoku w kontekście obrazu Izabeli • omówić wybrane kreacje kobiet w <i>Lalce</i>	• zinterpretować sens porównania życia arystokratów do snu • zinterpretować funkcję posagu Apollina w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • interpretować sen Izabeli Łęckiej o fabryce i omówić jego funkcję w kreacji bohaterki	• wskazać w kontekście <i>Lalki</i> problemy, z którymi borykały się kobiety w drugiej połowie XIX w.
13. Obraz społeczeństwa w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	• wymienić grupy społeczne sportretowane w <i>Lalce</i> i wskazać ich	• omówić problemy, z którymi zmagają się poszczególne grupy	• przedstawić sytuację mniejszości narodowych sportretowanych w	• ocenić postawy arystokratów	• analizować fragment z podręcznika przedstawiający księcia

	przedstawiciele	społeczne	powieści • omówić funkcję szczegółowego opisu kamienicy Łęckich		
14. Teatralność świata <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów opisujących zabawę Ignacego Rzeckiego marionetkami	• wskazać fragmenty powieści, w których bohaterowie udają • wskazać fragmenty powieści, w których Wokulski udaje	• wyjaśnić, na czym polega sztuczność świata Izabeli Łęckiej • omówić związki między konwenansami a grą na scenie	• odnieść motyw <i>theatrum mundi</i> do treści <i>Lalki</i>	• podjąć dyskusję na temat teatralności we współczesnej rzeczywistości
15. Oblicza miłości w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować przebieg relacji pomiędzy Stanisławem Wokulskim a Izabelą Łęcką • zaprezentować historię miłosną doktora Szumana	• wskazać inne relacje miłosne opisane w <i>Lalce</i> • omówić wpływ światopoglądu romantycznego na sposób postrzegania miłości przez Wokulskiego	• omówić poglądy doktora Szumana na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Izabeli Łęckiej na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Kazimierza Starskiego na miłość i małżeństwo	• porównać poglądy bohaterów na miłość i małżeństwo	• rozpatrywać poglądy na miłość i małżeństwo w kontekście społecznym epoki
16. Trzy pokolenia polskich idealistów – <i>Lalka</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• wymienić idealistów w powieści • przybliżyć sylwetkę Juliana Ochockiego	• wyjaśnić termin <i>idealizm</i> w odniesieniu do bohaterów • scharakteryzować idealizm Rzeckiego, Wokulskiego i	• omówić specyfikę idealizmu romantycznego i pozytywistycznego	• podejmuje dyskusję na temat opinii Ochockiego, że cywilizacja rozwija się dzięki idealistom	• podejmuje dyskusję na temat stwierdzenia, że ostatecznie wszyscy bohaterowie powieści ponoszą klęskę i muszą zrezygnować z

		Ochockiego • omówić funkcję Geista w planie kompozycyjnym powieści			marzeń?
17. <i>Lalka</i> – powieść dojrzałego realizmu (lektura obowiązkowa)	• wymienić cechy gatunkowe powieści realistycznej • podać przykłady realizmu języka	• wskazać cechy gatunkowe w <i>Lalce</i> • omówić kompozycję <i>Lalki</i> • omówić sposób prowadzenia narracji w utworze • wyjaśnić funkcję retrospekcji	• omówić sposób przedstawienia Warszawy • omówić sposób przedstawienia Paryża – wyciągnąć wnioski na temat zestawienia obu miast • wypowiedzi się na temat indywidualizacji języka bohaterów	• omówić funkcję oniryzmu w powieści	• wskazać i nazwać zabiegi literackie oraz językowe, za pomocą których został zaprezentowany świat wewnętrzny bohaterów powieści
19. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza – wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• scharakteryzować świat przedstawiony powieści	• wymienić elementy składające się na kompozycję powieści • wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim	• umieścić wydarzenia z powieści w kontekście historycznym	• przedstawić sylwetkę twórczą Henryka Sienkiewicza	• interpretować tytuł utworu w kontekście historycznym i biblijnym
20. <i>Potop</i> jako polska <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• wyjaśnić okoliczności i przyczyny przemiany Kmicica	• omówić rolę Oleńki w <i>Potopie</i> • omówić przykłady odwagi i tchórzostwa w	• wyjaśnić, na czym polega heroizacja wybranych bohaterów powieści	• wyjaśnić, na czym polega krzepiąca wymowa powieści	• omówić funkcję boskiej instancji w <i>Potopie</i>

		powieści			
21. Różne prawdy o Polakach – <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• zrelacjonować treść fragmentu powieści • wskazać perspektywę, z której poznajemy przebieg rozmowy	• omówić reakcje bohaterów – Lisoli i Kmicica • scharakteryzować Kmicica na podstawie fragmentu powieści • omówić sposób prowadzenia narracji we fragmencie tekstu	• przedstawić sposób charakteryzowania Polaków przez Weyharda Wrzeszczowicza	• przedstawić znaczenie klasztoru jasnogórskiego w polskiej kulturze	• analizować wpływ środków językowych na wymowę tekstu • wskazać trzy typy narracji w przytoczonych fragmentach tekstu
22. Dialog pokoleń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterów fragmentu powieści • opisać relacje pomiędzy bohaterami tekstu • omówić stosunek do przeszłości Andrzejowej i Zygmunta Korczyńskich	• omówić sposoby kreacji bohaterów • omówić inne konflikty pokoleń przedstawione w powieści <i>Nad Niemnem</i>	• zinterpretować ostatni akapit tekstu pod kątem przemiany, która dokonała się w bohaterce • odnaleźć w tekście ocenę dokonaną przez narratora i ją przedstawić	• dokonać analizy argumentacji bohaterów i wskazać elementy racjonalne oraz emocjonalne
23. W świecie wartości – <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• opisać dwie mogiły • wskazać fragmenty tekstu, w których jest mowa o powstaniu • zrelacjonować losy Jana i Cecylii	• przedstawić rolę mogił w powieści • porównać Jana Bohatyrowicza i Zygmunta Korczyńskiego, zwracając uwagę na sposób kreowania tych postaci • odnaleźć przykłady użycia języka ezopowego	• przedstawić model patriotyzmu zaprezentowany w powieści • dostrzec elementy światopoglądu pozytywistycznego w powieści • wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu wartości	• dokonać analizy sceny, w której Jan pokazuje Justynie mogiłę powstańczą, pod kątem motywów religijnych, symboli i zjawisk przyrodniczych • wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu wartości	• dokonać analizy związku między stosunkiem bohaterów do mogiły a stosunkiem narratora do bohaterów

24. Bohaterowie i przestrzeń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	wymienić miejsca, w których toczy się akcja powieści	przyporządkować bohaterów do miejsc, w których są oni prezentowani	wyjaśnić, w jaki sposób przestrzeń scharakteryzować bohaterów	wyjaśnić, jaką rolę w kreacji bohaterów odgrywa natura	wskazać funkcje środków językowych w opisach przestrzeni, w której rozgrywa się akcja
26. Eliza Orzeszkowa, <i>Gloria victis</i> (lektura uzupełniająca)	- zrelacjonować treść noweli - wskazać narratorów pojawiających się w utworze	- wymienić nawiązania do Biblii oraz mitologii pojawiające się w utworze i określić ich funkcję - omówić kompozycję utworu	- wyjaśnić, w jaki sposób w utworze jest realizowana funkcja poetycka - zinterpretować tytuł utworu	wyjaśnić, na czym polega styl podniosły w utworze i za pomocą jakich środków językowych został uzyskany	- podjąć dyskusję na temat przesłania utworu * wyjaśnić, na czym polega zabieg mitologizacji * wskazać przykłady konwencji baśniowej
27. Petersburg – miasto pułapka. <i>Zbrodnia i kara</i> Fiodora Dosojewskiego (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść utworu - określić miejsce akcji	wskazać fragmenty prezentujące pomieszczenia, w których przebywają bohaterowie (szynk, pokój Raskolnikowa, mieszkanie Marmieladowów, pokój Soni)	- wyciągnąć wnioski z opisów różnych przestrzeni (zazwyczaj dusznych i nędznych) - omówić wpływ przestrzeni na psychikę bohatera - omówić funkcję perspektywy narracyjnej opisu miasta	- odnieść opisy przestrzeni do fabuły utworu - analizować sposoby przedstawienia miasta jako pułapki – labiryntu	dokonać analizy rozpoczynającego utwór fragmentu opisującego ulice Petersburga pod kątem oddziaływania na zmysły
28. Raskolnikow na rozdrożach ideologii- <i>Zbrodnia i kara</i> Fiodora Dosojewskiego (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - zrekonstruować poglądy Raskolnikowa zawarte w jego artykule	- ustalić, jakie poszlaki naprowadziły śledczego na pomysł, że zbrodniarzem jest Raskolnikow - omówić emocje	- wyjaśnić, dlaczego Raskolnikow przyznał się do zbrodni - wyjaśnić rolę opowieści Marmieladowa o Soni i listu matki w	opisać stan psychiczny Raskolnikowa po zamordowaniu kobiet i wyjaśnić jego przyczynę	zinterpretować znaczenie snu o koniu w kontekście planowanej zbrodni

		Raskolnikowa podczas śledztwa	podjęciu decyzji o popęchnieniu zbrodni		
29. i 30. Rozum w starciu z wiarą – zbrodnia i jej odkupienie - <i>Zbrodnia i kara</i> Fiodora Dosojewskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić historię Soni	• opisać postawę życiową Soni • wymienić podobieństwa i różnice między Sonią a Rodionem • omówić postawy Soni i Raskolnikowa na Syberii	• omówić funkcję przypowieści o Łazarzu • omówić reakcję Soni na wiadomość o zbrodni Raskolnikowa i wyjaśnić jej przyczynę • wyjaśnić, dlaczego Sonia odnosi zwycięstwo	• dokonać analizy potyczek słownych między Sonią a Rodionem w kontekście postaw życiowych bohaterów	• zinterpretować znaczenie snu Raskolnikowa na Syberii
31. i 32. Powieść społeczna, psychologiczna czy filozoficzna? <i>Zbrodnia i kara</i> Fiodora Dosojewskiego. (lektura obowiązkowa)	• przedstawić poglądy bohaterów powieści • zdefiniować powieść psychologiczną i powieść polifoniczną	• omówić problematykę społeczną powieści na przykładzie historii rodziny Marmieladowów • wskazać w utworze cechy powieści kryminalnej	• zinterpretować sny przedstawione w powieści i określić ich funkcję • uzasadnić na podstawie fragmentów tekstu stwierdzenie, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest powieścią polifoniczną	• określić funkcję Arkadiusza Swidrygajłowa w powieści	• dokonać analizy monologów wewnętrznych Raskolnikowa w kontekście problematyki psychologicznej *wskazać elementy konwencji realistycznej i naturalistycznej w powieści
33. <i>Lew i mysz</i> [...] – komentarz do lektury	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>bajka</i>, <i>alegoria</i>	• wyjaśnić znaczenie określenia <i>przestępca-intelektualista</i> użytego przez Henryka Paprockiego	• wyjaśnić alegoryczne znaczenie bajki Iwana Kryłowa	• wyjaśnić, w jaki sposób – zdaniem Henryka Paprockiego – dokonała się przemiana wewnętrzna Rodiona	• omówić rolę: Ewangelii, Soni i sumienia w procesie przemiany Raskolnikowa
POZYTYWIZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					

40. i 41. Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach	• zdefiniować stylizację • przedstawić podział stylizacji ze względu na stopień nasycenia środkami • wymienić funkcje stylizacji • wymienić rodzaje stylizacji	• rozpoznać w podanych przykładach stylizacje całościowe, fragmentaryczne i minimalne • rozpoznać w podanych przykładach rodzaje stylizacji • wskazać kolokwializmy w tekście	• wskazać elementy języka świadczące o konkretnym rodzaju stylizacji • zastąpić wyrazy nacechowane stylistycznie wyrazami z języka ogólnego • wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu	• przeredagować podane fragmenty tekstu tak, aby zastosować w nich stylizację	• wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu
42. i 43. Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów	• wymienić rodzaje struktur składniowych	• wskazać przykłady struktur składniowych • omówić rolę spójników w tworzeniu zdań złożonych	• wskazać różnice składniowe w stylach funkcjonalnych • wyjaśnić, na czym polega składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji • wskazać błędy interpunkcyjne w tekście	• przekształcić konstrukcję składniową zdań tak, aby modyfikować ich znaczenie • wskazać błędy w konstrukcji składniowej wypowiedzi i dokonuje korekty	• omówić funkcję wybranych konstrukcji składniowych w tekście
POZYTYWIZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
46. Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej	• zdefiniować perswazję i manipulację • wymienić językowe i pozajęzykowe zabiegi służące	• odróżnić perswazję od manipulacji • podać przykłady językowych i pozajęzykowych zabiegów służących manipulacji	• rozpoznać techniki manipulacyjne w podanym tekście	• analizować wypowiedź manipulacyjną pod kątem użytych środków językowych	• przygotować wypowiedź o charakterze manipulacyjnym

	manipulacji				
POZYTYWIZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
47. i 48. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego – MŁODA POLSKA *NOWE Ponad słowami*

zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* **klasa 3 część 1**. Wymagania przejrano i dostosowano do nauki w Technikum nr 4 w Rybniku. Wymagania są rozpisane na jednostki tematyczne.

materiał obligatoryjny

☐ materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	• wymienić nazwy epoki • wskazać ramy czasowe epoki	• wyjaśnić etymologię nazw epoki • wyjaśnić znaczenie najważniejszych pojęć związanych z przełomem modernistycznym	• scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	• wyjaśnić, na czym polega powrót do światopoglądu romantycznego	• wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski

3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów epoki	- wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	- scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera pod koniec XIX wieku	porównać poznane założenia filozoficzne
4. i 5. U progu sztuki nowoczesnej	wskazać cechy sztuki przełomu XIX i XX w.	- scharakteryzować nowe kierunki w sztuce - zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	- scharakteryzować twórczość najważniejszych artystów modernistycznych - wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	dokonać analizy wybranych dzieł sztuki reprezentujących impresjonizm i symbolizm	wyjaśnić, na czym polega przełom w sztuce dokonany przez impresjonistów
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. i 7. Francuscy poeci przekłeci – Charles Baudelaire	- omówić treść wierszy: <i>Padlina i Albatros</i> - wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego w <i>Padlinie</i>	- wskazać w utworach środki językowe i określić ich funkcję - wskazać w utworach elementy dekadentyzmu	- formułować tezę interpretacyjną wierszy - przedstawić symboliczne znaczenie padliny i ptaka	- omówić analogię między sytuacją ptaka i poety w <i>Albatrosie</i> - interpretować wymowę wierszy - omówić funkcję puenty wierszy	- dokonać analizy językowej opisu padliny w wierszu <i>Padlina</i> - odnaleźć w wierszu <i>Padlinamoty wvanitas</i> i określić jego funkcję
9. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku</i>	- omówić treść wiersza - wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu - określić sytuację	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję wiersza i określić jej	scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

XIX	liryczną utworu	funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
10. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wymienić oczekiwania ludzi odnośnie XX wieku • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej w wierszu roli artysty	• zinterpretować puentę wiersza • porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
11. Młodopolska „choroba wieku” - <i>Nie wierzę w nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu • wypowiedzieć się na temat emocji artysty w wierszu	• omówić funkcję kontekstu filozoficznego w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
12. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety i mężczyzny w utworze	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia namiętności • omówić funkcję puenty wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
13. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata	• określić relację między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu

	lirycznego utworu	językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję			
14. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evvival'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• przedstawić wizerunek młodopolskiego artysty na podstawie wiersza • omówić sposób przedstawienia filistra • wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać wykorzystane w wierszu toposy i motywy oraz określić ich funkcje	• przedstawić na podstawie wiersza system wartości młodopolskiego artysty • interpretować funkcję tytułu i refrenu	• wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą
15. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych *podać przykłady synestezji i określić jej funkcję
16. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucąjąc</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania	• omówić relacje między człowiekiem a naturą w tekście • omówić sposób obrazowania oddziałujący na	• porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście

		impresjonistycznego	zmysły	Tetmajera	
17. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać metonimię i omówić jej funkcję
18. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcji	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania między treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać synestezję i omówić jej funkcję
19. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego • wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	• omówić kontekst filozoficzny wiersza • odnaleźć w wierszu elementy klasycyzmu	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić archetyp wędrowca występujący w wierszu
20. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych	• zinterpretować kłamrę kompozycyjną wiersza	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów

nieprawdziwe		wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiwiewie</i> Leopolda Staffa		i paradoksów
21. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	- omówić treść wiersza - przedstawić sytuację liryczną	- wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca - wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	- zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza - wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego - wskazać kontekstu kulturowe i omówić ich funkcję	- zinterpretować symbole zawarte w wierszu - odnieść obraz świata ukazany w wierszu do snu	- dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić na podstawie wiersza cechy konwencji baśniowej i onirycznej
22. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	omówić treść wiersza	- opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia - wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję - omówić kompozycję wiersza w odniesieniu do definicji sonetu	- wypowiedzieć się na temat przedstawionego wizerunku poety - odnieść przedstawiony wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
23. Apokaliptyczny obraz świata – <i>Diesirae</i> Jana Kasprowicza	opisać obrazy ukazane w utworze	- wskazać nawiązania biblijne - odnaleźć środki językowe i określić ich funkcję	- omówić relację człowieka ze Stwórcą w hymnie - omówić obraz Boga wyłaniający się	interpretować symbolikę wiersza	porównać dwa hymny: <i>Diesirae</i> Jana Kasprowicza i <i>Czego chcesz od nas, Panie...</i> Jana Kochanowskiego

			z utworu		
			• omówić kreację Ewy w hymnie		
24. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego - przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	- przedstawić genezę <i>Wesela</i> - przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	- omówić zjawisko chłopomanii jako kontekst do analizy dzieła *omówić zjawisko syntezy sztuk w dramacie
25. i 26. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	omówić treść I aktu <i>Wesela</i>	omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I (szczególnie na podstawie rozmów: Czepca z Dziennikarzem, Radczyni z Kliminą, Pana Młodego z Panną Młodą)	- wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej - omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligenci (Pan Młody i Gospodarz)	wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumienia między chłopstwem a inteligencją oraz dokonać ich analizy	- scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie - przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora
27. Mity zamiast bolesnej prawdy o sobie (lektura obowiązkowa)	wskazać fragmenty, w których inteligenci prezentują wieś jako arkadię	- charakteryzować ukazane w I akcie wizje chłopca - omówić, w jaki sposób inteligenci idealizują chłopów i wieś	- wyjaśnić znaczenie kontekstu kulturowego – mit chłopca Piasta - wyjaśnić, jaką funkcję pełnią odwołania do bitwy pod Racławicami	analizować sposób przedstawienia arkadyjskiej wizji wsi	podjąć dyskusję na temat aktualności sposobu przedstawienia społeczeństwa polskiego
28. i 29. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i	- wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory - przedstawić cel	- wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom - wyjaśnić wyjątkowość	zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...”	- wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu - omówić symbolikę	- dokonać analizy dialogów bohaterów *wyjaśnić znaczenie konwencji onirycznej w

duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu	w kontekście aktu II • wskazać i omówić konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu	rekwizytów, które pojawiają się w akcie II • omówić rolę Racheli we wprowadzeniu zjaw do dramatu	dramacie
30. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	• omówić relacje między inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	• zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka • dokonać analizy symboliki Chochola	• zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą
31. Synteza sztuk w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać w <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	• wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić rolę przestrzeni na podstawie didaskaliów umieszczonych na początku utworu	• wypowiedzieć się na temat obrazu artysty w <i>Weselu</i>	• analizować język przedstawicieli miasta i wsi *omówić, w jaki sposób Wyspiański realizuje w dramacie ideę syntezy sztuk
33. i 34. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• omówić treść fragmentów • na podstawie fragmentów przedstawić konflikt między Maciejem a Antkiem	• wymienić bohaterów fragmentów utworu i ich charakteryzować • przedstawić strukturę społeczną wsi w kontekście fragmentów • przedstawić obyczaje przedstawione	• omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej w kontekście fragmentów • omówić kreację Macieja i Antka • omówić kreację Jagny	• interpretować symbolikę postaci Jagny	• wskazać wartości uniwersalne w sposobie przedstawienia wspólnoty chłopskiej

		we fragmentach i określić ich funkcję • omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	na podstawie fragmentów • omówić znaczenie sceny wygnania Jagny ze wsi		
35. Kształt artystyczny <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• wskazać różne style narracji • wskazać elementy symboliczne we fragmentach	• wskazać fragmenty zawierające mowę pozornie zależną i określić funkcję tego zabiegu • wskazać fragmenty naturalistyczne i określić ich funkcję	• omówić różnice między różnymi stylami narracji	• wyjaśnić, dlaczego Lipce można traktować jako przestrzeń o charakterze symbolicznym	• analizować symbolikę obecną we fragmentach
38. i 39. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• omówić relacje między bohaterami • scharakteryzować bohaterów dramatu	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką • dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzować on bohaterów	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
40. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie

					z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
41. Ironia i jej funkcje	definiuje ironię i autoironię	- wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym - wymienić wyznaczniki i sygnały ironii	rozpoznać sposoby osiągania efektów ironicznych	stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym	wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
42. Erystyka w dyskusji	- definiować erystykę i wskazać jej cele - wymienić chwyt erystyczne - wymienić rodzaje celowych błędów logicznych	- rozpoznać celowe błędy logiczne w wypowiedziach - rozpoznać typy argumentów erystycznych - wskazać sposoby obrony przed poszczególnymi typami argumentów erystycznych	wskazać sposoby obrony przed poszczególnymi typami argumentów erystycznych	- analizować przykładowe wypowiedzi pod kątem stosowania chwytów erystycznych - bronić się przed chwytami erystycznymi w dyskusji	stosować chwyt erystyczne w wypowiedzi
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
45. i 46. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie	wskazać i wykorzystać konteksty

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	
--	--	--	--	--	--

Autorka: Magdalena Lotterhoff

OGÓLNE WYMAGANIA EDUKACYJNE I ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

Nauczyciel odwołuje się przy ocenie pisemnych wypowiedzi argumentacyjnych do ogólnych kryteriów merytorycznych, strukturalnych i językowych. Przed każdą pracą pisemną nauczyciel ustala z uczniami zasady oceniania i podaje szczegółowe kryteria oceniania danej wypowiedzi.

Na początku roku szkolnego nauczyciel podaje uczniom kryteria oceny wypowiedzi ustnej w danej klasie.

Ocenie podlegają:

- prace klasowe w różnej formie (np. test, sprawdzian wiedzy, wypowiedź argumentacyjna i inne),
- pisemne prace domowe,
- odpowiedzi ustne na lekcji (np. wykazanie się znajomością ostatnich trzech tematów, głos w dyskusji, prezentacja, wypowiedź na określony temat),
- praca samodzielna na lekcji (np. jednostkowa, grupowa),
- realizacja projektów.

Nieobecności ucznia

Nieobecność ucznia na sprawdzianie lub kartkówce oznacza się literą „n”. Zapis ten zobowiązuje ucznia do zaliczenia wymaganej partii materiału. Jeżeli uczeń opuścił pracę kontrolną bez usprawiedliwienia, zalicza brakujący materiał na pierwszej lekcji, na której jest obecny.

W przypadku dłuższej nieobecności ucznia, trwającej co najmniej tydzień, nauczyciel wyznacza mu termin zaliczenia na lekcji w terminie od

siedmiu do dwunastu dni po powrocie do szkoły.

Poprawa oceny

Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej (wypowiedź argumentacyjna, test) w nieprzekraczalnym terminie dwóch tygodni od dnia wystawienia oceny. W pozostałych przypadkach obowiązuje nieprzekraczalny termin siedmiu dni od dnia wystawienia oceny.

Termin poprawy wyznacza nauczyciel. Uczeń nie poprawia oceny w trakcie lekcji bieżących.

Warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana na koniec okresu:

Uczeń może ubiegać się o uzyskanie wyższej oceny niż przewidywana jeśli:

- systematycznie, przez cały okres, zdobywał oceny z przedmiotu,
- w przepisowym terminie zaliczał brakujące prace wynikające z usprawiedliwionej nieobecności,
- w przepisowym terminie przystępował do poprawy ocen bieżących,
- został oceniony z każdej sprawności charakterystycznej dla przedmiotu: wypowiedź ustna, pisemna wypowiedź argumentacyjna, praca na lekcji, test, kartkówka,
- jeśli ilość ocen wyższych niż przewidywana stanowi przynajmniej 45% wszystkich ocen ucznia z przedmiotu w danym okresie.

Na koniec okresu nie przewiduje się sprawdzianu zaliczeniowego. Nie ustala się też oceny klasyfikacyjnej na podstawie jednorazowego sprawdzianu wiedzy na koniec okresu.

Pozostałe kwestie związane z ocenianiem rozstrzyga Statut ZSB.

Nauczyciele języka polskie

